

UCHWAŁA

Dnia 23 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący)

SSN Jarosław Sobutka (sprawozdawca)

SSN Konrad Wytrykowski

Protokolant Anna Rusak

w sprawie **sędziego w stanie spoczynku M. C.**

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 23 listopada 2021 r.

zażalenia sędziego i jego obrońcy

na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2021 r., sygn. akt I DI 11/21,

w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie sędziego w stanie spoczynku M. C.

1. uchyla zaskarżoną uchwałę i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu jako sądowi pierwszej instancji,
2. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 18 stycznia 2021 r. prokurator Prokuratury Rejonowej w W. wystąpił do Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej M. C. - sędziego Sądu Rejonowego w J. w stanie spoczynku, za czyn polegający na tym, że:

„w okresie od stycznia 2019 roku do 21 stycznia 2020 roku w J. uporczywie nękała A. K., M. K. i R. K. poprzez wyzywanie ich słowami wulgarnymi, znieważającymi

i zniesławiającymi, nagrywaniu i robieniu zdjęć pokrzywdzonym na ich posesji, inicjowaniu wobec nich bezpodstawnych interwencji Policji, zakłócaniu spoczynku nocnego, a ponadto grożeniu A. K. pobytem w zakładzie karnym, czym wzbudziła u pokrzywdzonych uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia i poniżenia oraz istotnie naruszyła ich prywatność - tj. o czyn z art. 190a § 1 k.k.”

Ponadto wnioskodawca w wyżej wymienionym wniosku wniósł także o zezwolenie na zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie M. C. do Prokuratury Rejonowej w W. oraz na badania psychiatryczne w P. w W. Sędziego Sądu Rejonowego w sytuacji, kiedy dobrowolnie nie stawia się na wezwanie orangu procesowego i niesprawiedliwi swojej nieobecności.

Uchwałą z dnia 2 marca 2021 r. Sąd Najwyższy (sygn. akt I DI 11/21):

1. wniosek uwzględnił i zezwolił na pociągnięcie M. C. - sędziego Sądu Rejonowego w J. w stanie spoczynku do odpowiedzialności karnej, za czyn polegający na tym, że w okresie od stycznia 2019 roku do 21 stycznia 2020 roku w J. uporczywie nękała A. K., M. K. i R. K. poprzez wyzywanie ich słowami wulgarnymi, znieważającymi i zniesławiającymi, nagrywaniu i robieniu zdjęć pokrzywdzonym na ich posesji, inicjowaniu wobec nich bezpodstawnych interwencji Policji, zakłócaniu spoczynku nocnego, a ponadto grożeniu A. K. pobytem w zakładzie karnym - tj. o przestępstwo z art. 190a § 1 k.k.;

2. wyraził zgodę na zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie M. C. - sędziego Sądu Rejonowego w J. w stanie spoczynku przez Policję do Prokuratury Rejonowej w W. w terminie wskazanym przez prokuratora;

3. wyraził zgodę na zatrzymanie i doprowadzenie M. C. - sędziego Sądu Rejonowego w J. w stanie spoczynku przez Policję do miejsca pracy biegłych lekarzy, którym prokuratura zleci sporządzenie opinii o stanie zdrowia psychicznego wyżej wymienionej, w czasie wskazanym przez Prokuraturę Rejonową w W.

Od powyższej uchwały Sądu Najwyższego zażalenie z dnia 26 marca 2021 r. złożyła sędzia w stanie spoczynku M. C., wnosząc o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości. Zażalenie z dnia 28 marca 2021 r. złożył również adw. J. R., obrońca z wyboru M. C. - sędziego Sądu Rejonowego w J. w stanie spoczynku, zaskarżając ww. uchwałę w całości, stawiając trzy zarzuty:

1. naruszenia art. 79 § 3 k.p.k. i art. 80 § 2e p.u.s.p. przez przeprowadzenie posiedzenia i rozpoznanie wniosku na posiedzeniu bez udziału M. C. - sędziego Sądu Rejonowego w J. w stanie spoczynku oraz jej obrońcy z urzędu, pomimo obligatoryjności uczestnictwa w sprawie co najmniej obrońcy, a jednocześnie pomimo braku skutecznego doręczenia, zarówno obrońcy jak i M. C. zawiadomienia, czy też wezwania na posiedzenie oraz naruszenie art. 131 § 1 pkt 1 poprzez zarządzenie doręczenia w trybie pkt 4 § 1 art. 131 k.p.k.;
2. naruszenie art. 7 k.p.k. – wskazanego przez Sąd, jako podstawę dla zweryfikowania materiału dowodowego zgromadzonego przez wnioskującego Prokuratora Rejonowego w W., a które to nastąpiło poprzez oparcie ustaleń na zeznaniach pokrzywdzonych bez uwzględnienia różniących się zeznań pozostałych świadków – co legło u podstaw uchwały;
3. naruszenie art. 80 p.u.s.p. wobec stwierdzenia, że zachodzą przesłanki do podjęcia uchwały uwzględniającej wniosek i zezwalającej na pociągnięcie M. C. do odpowiedzialności karnej oraz udzielenie zgody na jej zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie w terminie wskazanym przez prokuratora.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej uchwały w całości i nieuwzględnienie wniosku z dnia 18 stycznia 2021 r. (sygn. akt PR Ds. (...)) lub uchylenie zaskarżonej uchwały w całości i przekazanie sprawy Sądowi Najwyższemu Wydziałowi I Izby Dyscyplinarnej do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje

Słuszny okazał się zarzut, zawarty w zażaleniu obrońcy z dnia 28 marca 2021r., przeprowadzenia posiedzenia i rozpoznania wniosku pod nieobecność ustanowionego w sprawie obrońcy z urzędu - pomimo jego nieprawidłowego zawiadomienia o terminie posiedzenia. Fakt nieprawidłowości w tym zakresie potwierdza protokół posiedzenia z dnia 2 marca 2021 r. (k. 69-70). Z protokołu wynika w sposób jednoznaczny, że obrońca przebywa na zwolnieniu lekarskim, a o terminie posiedzenia został powiadomiony przez pracownika Sądu Najwyższego w dniu posiedzenia, tj. 2 marca 2021 r. Natomiast z notatki sporządzonej przez pracownika wynika, że obrońca został poinformowany o terminie sprawy wcześniej telefonicznie – data jednak nie została bliżej określona (k. 68). Notatki tej nie można w żadnym razie uznać za dowód prawidłowego zawiadomienia obrońcy o terminie posiedzenia, tym bardziej, że w aktach sprawy brak jest kopii pisma zawiadomującego adw. A. A. o terminie posiedzenia. W aktach sprawy znajduje się jedynie potwierdzenie wysłania do obrońcy pisma wraz z odpisami zarządzeń z dnia 10 lutego 2021 r. (k. 29) oraz 11 lutego 2021 r. (k. 31) w przedmiocie ustanowienia obrońcy z urzędu (k. 33). Obrońca przesyłkę odebrał w dniu 4 marca 2021 r. tj. dwa dni po odbyciu się posiedzenia i wydaniu uchwały przez Sąd Najwyższy (k. 171). W aktach brak jest również jakiegokolwiek informacji – poza notatką z dnia 2 marca 2021r., aby obrońca adw. A. A. został powiadomiony wcześniej telefonicznie przez pracownika sądu o tym, że został ustanowiony obrońcą w sprawie oraz o terminie posiedzenia przed Sądem Najwyższym. W związku z powyższym, należy uznać, że obrońca M. C. nie został zawiadomiony w sposób prawidłowy, co powinno skutkować odroczeniem terminu posiedzenia w sprawie wniosku o pociągnięcie M. C. do odpowiedzialności karnej i wyznaczeniem nowego terminu posiedzenia.

Co prawda, na co zwrócił uwagę sąd pierwszej instancji w protokole posiedzenia z dnia 2 marca 2021r., zgodnie z art. 80 § 2e ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, niestawiennictwo obrońcy czy też strony nie tamuje toku posiedzenia i nie ma przeszkód, żeby termin ten się odbył. Niemniej jednak, w pierwszej kolejności, należy zweryfikować, czy strona (jej pełnomocnik, obrońca) została zawiadomiona o terminie rozprawy w sposób prawidłowy. Jest to warunek podstawowy, niezbędny dla skutecznego procedowania przez sąd na wyznaczonym terminie posiedzenia. Czym innym jest bowiem okoliczność, czy uprawniony do uczestniczenia w rozprawie (posiedzeniu) sądu podmiot, prawidłowo zawiadomiony o terminie, skorzysta ze swojego prawa i weźmie udział w czynnościach w wyznaczonym terminie, czy też nie. W niniejszej sprawie dodatkowo należy zwrócić uwagę na fakt, że sąd wcześniej uznał, iż udział obrońcy w postępowaniu jest niezbędny i swoje zarządzenie o jego wyznaczeniu oparł na przepisach art. 79 § 3 i 4 k.p.k. (k. 29).

Biorąc powyższe pod uwagę, rozpoznawanie innych zarzutów, zawartych w obu zażaleniach, stało się bezprzedmiotowe.

Po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, Sąd Najwyższy – działając jako sąd pierwszej instancji – powinien w sposób prawidłowy zawiadomić uczestników postępowania o terminie posiedzenia – wyznaczonego w celu rozpoznania wniosku prokuratora Prokuratury Rejonowej w W. z dnia 18 stycznia 2021r. o zezwolenie na pociągnięcie sędziego w stanie spoczynku do odpowiedzialności karnej oraz zatrzymanie.

